

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 282

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

9 d'octubre de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Urleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

Els Comitès Paritaris

Les Comissions Mixtes del Treball

Constitueixen, indubtablement, una experiència social de la qual, en gran part i en línees generals, ens podem mostrar orgullosos. Establerts a Barcelona, essent fruit sorgit gràcies a l'espontaneïtat dels propis interessats, abans que la llei en copsés les virtuts, han nascut amb un esperit democràtic intens i amb una alenada de vida encoratjadora. Obra de pau, tasca d'harmonització d'interessos contraposats, han pogut resistir l'anàlisi que d'ells ha fet el Poder i fins han pogut sortejar un sens fi d'obstacles de la malvolença i del personalisme.

Es cert que, amb un anàlisi exigent, potser trobaríem que cal refinar un xic la institució amb reformes de detall (per exemple separant-ne la funció contenciosa en matèria de reclamacions de salaris, etc., funció contenciosa que no arriba a revestir les necessàries seriositat i la netedat de procediment més que en els tribunals de justícia ordinaris, reservant per a les Comissions Mixtes la feina conciliadora, i prou); però cal confessar que reformes essencials no caldria potser introduir-ne, ara com ara, ja que les classes socials interessades es troben bé en l'organització paritària i han resolt dintre del seu si problemes delicadíssims i d'una complexitat gran.

Tant ha estat l'èxit dels Comitès Paritaris (essència de les Comissions Mixtes del Treball) que, enamorat d'ells el Ministro del ramo, es diu que vol estendre-les a tots els nuclis espanyols on la matèria prima ho permeti. I que deu ésser així, ho ve a demostrar ben palesament el fet que a Barcelona, precisament, i per obra del dit alt funcionari, tenim ja dues Comissions Mixtes del Treball, una del treball en general i una altra del treball en el comerç al detall, havent vingut així a multiplicar les Comissions, encara que algun esperit mal contentadís pugui dir que així s'aflebeix l'autoritat i el prestigi de totes elles i s'obre la porta per a

establir-ne més i més a gust de tots els inquilts que sempre hi ha per aquesta terra.

Es clar que és un xic desconcertant, així mateix, que aquesta experiència social en l'organització del treball no hagi trobat un reconet per a encabir-se en aquest moderníssim i famós Codi del Treball; si bé cal potser creure que ja hi entrarà quan sigui hora, ja que, és ben cert que no romprà pas la seva unitat orgànica (?) ni en patirà la sistemàtica jurídica d'una compilació en la qual els preceptes substantius de les lleis d'accidents i de contracte de treball es barregen amb els adjectius de procediment davant els tribunals industrials i fins amb les regles per a l'organització d'aquests.

Però l'important és que el Poder es mostri enamorat dels Comitès Paritaris i en procuri l'extensió, ja que ha vingut a demostrar-se que són una obra de pacificació social molt fonda sempre que puguin constituir-se amb l'espontaneïtat amb què van néixer i sempre que la tasca de regulació per part del Govern no en vingui a estroncar aquesta deu democràtica en què varen infantar-se, cosa potser un xic difícil en aquesta terra en la qual, quan un ministre emprèn una tasca, sembla que vulgui esgotar-la sense deixar marge ni solc a tot el que l'esperit popular hi hagi d'aportar en cada cas.

Tenim la convicció que si els Comitès Paritaris i Comissions Mixtes han donat, fins ara, un resultat positiu, ha estat per l'espontaneïtat en què nasqueren i perquè el Poder sols hi ha posat el segell de la legalitat. Però tenim així mateix el pressentiment que quan la regulació detallada i minuciosa (com són sempre aquí les regulacions) sigui un fet, aquesta tasca corri el perill d'esterilitzar-se i perdre totes les seves essències per a restar en un recó burocràtic més.

De la prudència i del tacte del Ministre depèn.

Sant Francesc i Karl Marx

Vet aquí confrontats dos noms que es colpegen pel radicalisme de la seva antitètica significació. Què té a veure l'apòstol de la fraternitat amb el sembrador de la lluita social conscient i deliberada? Ningú més lluny, el vident de la universal harmonia, d'aquell pel qual no existeix ni ha existit mai al món sinó guerra de classes, ressò de la darwiniana guerra per la vida. No sabem quin judici mereix el Pobriusó d'Assís al filòsof de la crítica materialista de la història. No sabem en quina forma degueren influir "les condicions de la producció" en la dotzena centúria per a determinar l'adveniment d'un Sant Francesc. En parlaria tal volta com en parla Wells, com un portaveu de la rebel·lió proletària contra el feudalisme, al qual no es pot perdonar el no haver estat també com els seus *parents* i *precedents*, valdesos i albigesos, un rebel contra Roma?

El cert és que qui se sent arrabassat pel gran sembrador d'esperança no pot sofrir ni acostar-se ni tolerar de lluny ni de la vora, el gran sembrador de desesperació. El cor que es commou per Sant Francesc no pot sinó agitar-se d'ira per la malignitat marxista que especula amb les misèries humanes, que en lloc de posar bàlsam a les ferides hi tira sal i pebre perquè més coguin. La pobresa, tresor i capital suprem dels desgraciats, la profana i maleeix, calumnia i violenta l'incendiari que tendeix a fer de cada pobre, de cada desgraciats, un energumen.

Tot el perfume de l'obra franciscana s'esvaeix quan passa sobre un poble el torb marxista. L'obra marxista es sintetitza així: ja no hi ha pobres; tots són rebels. I el rebel, no és ja un pobre. És un pobre amb armes. I un pobre amb arma ja no és pobre. Els pobres de Francesc, els pobres de Crist, no tenen res, ni béns ni armes.

El franciscà es considera a si mateix immensament deutor. El marxista, immensament creditor. El franciscà renuncia a tot, el marxista es creu amb dret a reclamar-ho tot, puix diu que li han robat tot. El pobre de Crist té una actitud típica: el refús del món; el pobre de Marx — el pseudo-pobre —, té també un gest típic: la violència contra el món.

L'art essencial de Sant Francesc i el benefici sobirà que el món li deu és aquest: l'ensenyar d'ésser pobre. El pobre no és precisament el despullat, el privat de béns, sinó el conscient, voluntari i feliç d'aquesta privació. Naturalment que no exclou pas, ben entesa, la moderada acció per la satisfacció de les necessitats pròpies. Exclou, el franciscanisme, l'enveja i la ira. Al revés, el marxisme està fundat sobre l'enveja i la revolta. Jamai no estaran cobertes les necessitats dels seus, perquè els crema i entorboleix la cobejança desfrenada de tot ço que hom abelleix. Salvà el món contemporani del fundador, la gran massa disposada a tots els renunciaments, la multitud innúmera de gent que es congruïa per al dejuni i la penitència. Ara, està a punt de perdre's el món per les grans masses humanes que encén la cremor desesperada del "dret a tot".

Marx ha destruït els pobres; n'ha fet impacients, rebels, boigs, desesperats o criminals. Amb hegemonia franciscana pot hom estimar els pobres. Amb

hegemonia marxista, l'actitud instintiva és la defensa. Marx ha engendrat aquesta blasfèmia vivent, aquest insult contra el *Deus pauperum* que és el pobre amb pistola. El pobre feia olor de santedat, ara put a explosiu.

Hi ha alguna cosa més terrible que això i és el marxisme combinat amb el franciscanisme. L'híbrida barreja ha produït fruits estèrils i de mort, fruits per dissort certs i positius. Tothom es recorda d'aquella època trista, generadora d'altres d'encara més àrida tristesa; quan volia hom atreure's el llop amb amor de germà, com el de Gubbio, però alguns dels que això predicaven duïen pistola a la butxaca i mataven germans "perquè eren com llops". D'aquesta còpula il·lícita nasqueren els tipus socials més abominables. Els *bravi*, els *valents*, amb cordó seràfic, del qual penjava una *star* automàtica. Cap culpa no té d'això Sant Francesc ni el franciscanisme, sinó la manca de fe dels qui cridaren ajuda, en moments greus de la vida, no al qui inventà el cordó pacífic, sinó al qui inventà l'aparell homicida.

Avui, un que prediqui la renúncia franciscana, corre perill que li diguin 'subvencionat pels burgesos. Els marxistes han estraït i calumniat les virtuts cristianes, i han blasfemat de la paciència. I el que exalti l'eficàcia invencible de la paciència, ha de passar com a amic dels tirans i dels explotadors. Però no miren que la renúncia franciscana és doctrina que contradiu i combat moltíssim més els interessos dels rics que els dels pobres.

El P. Anton de Barcelona, al davant del seu recull d'*Escripts Autèntics del Pare Sant Francesc* (p. 15), recorda molt bé el món que vingué a redimir el Poverello: "Tot és tumultuós, febrós, amb tendència a passar tot límit. Vegi's si no el caràcter de la infinitat d'heretgies que pullulaven per Europa: revolta més o menys oberta, cansament de sofrir, crítica amarga de tot l'existent; i tot, tot amarat de pessimisme..." Sembla el diagnòstic dels dies d'ara: "revolta més o menys oberta, cansament de sofrir, crítica amarga de tot l'existent; general pessimisme". No són aquests mateixos els símptomes de la greu malaltia del món modern?

El pessimisme és la collita de la gran sembrada a dues mans, la mà epicúria i la mà anarquista, de l'home del nostre temps. És aquesta glacial sensació la que toquen els rics al fons dels deports i plaers d'aquesta vida anomenada per sarcasme "de societat". El ric cobra al comptat la seva recompensa en la terra, i no li vingueu amb descomptes per ara ni felicitat a llarg terme, ni que sigui eterna. Ah, que ningú no digui que afavoreix els rics predicar resignació i paciència. Ei, entenem-nos, la infàmia seria predicar als pobres paciència, i abandonar als rics la possessió de la disbauxa. Però la virtut de la prèdica franciscana i cristiana està en el predicar *una veritat a tots, una moral a tots, una conducta a tots*. Fer missió a mitja humanitat i oblidar l'altra mitja, això ja seria un triomf de la divisió marxista en classes.

Perquè la renúncia als béns de la terra, — no el despullament literal sinó la possessió irònica i precària que és l'única digna dels pobres d'esperit, —

aquest *viure de manlleu* com Sant Francesc volgué viure i morir, és doctrina que es predica per un igual a rics i a pobres, i certament els pobres, els pobres veritables, els pobres *de Crist*, els pobres *indefensos*, els pobres sense armes ni pistoles ni rebellions ni

vagues, estan, força més a la vora que els rics — i força més que els pobres amb arma —, a dins del camí de la pau franciscana, garantia de la pau eterna.

R. RUCABADO

Tòpics religiosos

Ja han ensenyat l'orella. El Consell Suprem de la francmaçoneria mexicana del ritu escocès telegrafia a Coolidge, amb motiu de les gestions fetes pels Cavallers de Colomb en pro de la perseguida Església Catòlica de Mèxic, en els termes pintorescos que anem a transcriure:

"Els nostre cordials aplaudiments i sincer reconeixement per la seva actitud ferma, declarant no participar en forma alguna a l'anomenat conflicte religiós mexicà. En cas d'haver encoratjat vostè la intervenció sollicitada per algunes organitzacions religioses, *especialment la catòlica*, hauria desencadenat tal vegada una tremenda guerra en el nostre país.

"Es completament impossible, fora de Mèxic, compenetrar-se vertaderament d'aquest conflicte, i l'únic mitjà per mantenir l'ordre públic, és fer respectar la llei, obligant la clerecia romana a sotmetre's a la voluntat del poble."

En primer lloc veiem que els francmaçons es congratulen que Coolidge no hagi fet atenció a les sollicituds de les congregacions religioses que li demanaren el seu concurs per a evitar els conflictes actuals, però els francmaçons queden satisfets que el mateix President faci atenció al que ha estat dit per ells. És allò de sempre; el que neguen als catòlics volen tenir ells el dret de manifestar-ho.

Ara aquelles persones que quan se'ls parla del perill de la secta maçònica fan una rialleta de mofa, dient que la tal secta tenebrosa no fa cap mal a ningú i no s'ocupa de la religió, podran donar-se compte de com van d'equivocades, ja que ben clar esmenten els maçons mexicans que si Coolidge hagués encoratjat la intervenció sollicitada per algunes organitzacions religioses, *especialment la catòlica*, hauria tal vegada desencadenat una guerra civil. Cal fixar-se bé de la manera que els maçons assenyalen la nostra Església per a demostrar l'odi que senten envers ella.

Fins ara, no havem vist mai un sol cas que un maçó defensi l'Església Catòlica. És més; encara no hem vist mai el cas que un maçó no combati sempre el Catolicisme, que no en faci burla sempre que pot, befant les creences dels catòlics, fent escarni de les cerimònies, combatent-lo sempre que té ocasió de fer-ho.

Parlen de fer respectar la llei. Quina llei! La que ells imposen sense consultar el vertader poble.

A nosaltres ens crida l'atenció el fet que esperits lliures, que es diuen tolerants i respectuosos amb totes les idees, en el cas present que els catòlics es

veuen privats de poder concórrer als propis temples, essent perseguits pels elements oficials del govern, sofrint persecucions, detencions i tota mena de perills, felicitin a aquells homes que les verifiquen, i també enviïn congratulacions als que tenen autoritat moral per a fer cessar aquest estat de coses que avergonyeix un poble, i no ho fan.

Amb el que hem dit i apuntat n'hi ha prou per a demostrar que el moviment antireligiós de Mèxic, com tots els que es verifiquen arreu del món, són moviments planejats en els cataus de les sectes secretes, que amb tot i dir-se constituïts per homes *lliures*, han d'obeir les ordres dels Grans Orient, que ni coneixen si saben on radiquen, però als quals deuen obediència cega, sense apel·lació de cap mena.

El món és ple de contrasentits. Els homes que es diuen lliures són els que vertaderament són esclaus de les ordres que emanen de les autoritats tenebroses, a les quals no coneixen la major part de les vegades. Aquesta mena d'homes són els que malauradament governen ara a Mèxic i han provocat la guerra entre els germans.

FILOMEL

El doctor Badia

Un altre Bisbe català il·lustre acaba de retre la seva ànima a Déu: l'illustre i reverendíssim senyor Bisbe de Tarazona, D. Isidor Badia i Serradell, nat a Isona (Tremp) l'any 1865.

La característica del doctor Badia fou la modèstia. Ni la seva profunda saviesa, ni les seves virtuts colpidores, ni els càrrecs altíssims que ocupà, el feren canviar els seus costums patriarcal, ni varen fer-li minvar gens el seny català que el distingia.

La seva tasca, serena i quieta, tenia totes les eficàcies de les més famoses actuacions.

Era un home exemplaríssimament evangèlic, i ha deixat a Toledo, Barbastro i Tarazona, les quals seus serví llargs anys, una restallera d'obres excel·lents, amarades de bondat i plenes de vida, que faran en els dits bisbats el seu nom etern i la seva memòria beneïda. R. I. P. A.

Barcelona

III

Parlem de casa nostra

La Plaça de Catalunya, filla del poble de Barcelona, és el centre dinàmic de la ciutat i el rovell d'ou de Catalunya.

Per aquests i altres títols consemblants la seva urbanització definitiva havia d'ésser l'obra magna de la urbs i del Principat català...

Tota precaució, tot estudi, tot esforç i sacrifici per a encertar perfectament en el projecte a escollir eren necessaris. La plaça de Catalunya s'ho mereixia tot. Demés, es prestava a un pensament grandiosos perquè hi ha pasta per a tot. Adhuc el seu mateix desnivell, en mans d'un artista genial, oferia possibilitats sorprenents, magnificències sobiranes.

Com fet de traïdoria i per sorpresa, la ciutat i Catalunya despertaren un mal dia amb un projecte conjuntinat com per art d'encantament, dictatorialment aprovat, i posat ensems en pràctica, com si ens trobéssim governats pels ianquis.

L'astorament, el pasme i la indignació foren generals i inenarrables.

S'estava davant per davant d'un fet incomprensible, aclaparador, però al mateix temps magne, importantíssim. Aleshores la censura tenia tancada la boca a l'opinió pública que, d'altra manera, s'hauria revelat contra els seus autors, si més no, per no haver-la consultada.

Les protestes moriren a flor de llavis i la premsa sols pogué fer-se'n ressò amb mitges paraules, com si es tractés només que de cobrir responsabilitats.

Davant de l'aparatós començament de les obres, uns esperaren encuriosits a veure què seria tan enorme gosadia; altres, emmudiren, dient-se que pitjor que estava la plaça...; el gros públic esperà consirós i mofeta el desenrotllament de la construcció.

Avui dia ja s'ha fet càrrec tothom del projecte, en bona part ja realitzat a toms i tomballons, fent i desfent, provant i desaprovant, com si es tractés d'una Acadèmia d'arquitectura, o d'un taller d'artistes en funcions d'estudi i de provatures.

Hom no hi entén res en aquest art sublim de la construcció, que té quelcom de creació i, per tant, participa, en certa manera, de divinals atributs.

Però hom té cara i ulls i, com tot fill de mare, i més a més essent devotíssim barceloní, té dret a dir la seva sobre l'arreglament o desarreglament de la Plaça de Catalunya.

La primera cosa que se li acut al cronista és que abans teníem una plaça i ara en tenim dues: una de quadrada i una altra de rodona on fan ball rodó, donant-se les mans amb garlandes de barrons brodats, catorze gegants de pedra. Però ben mirat de conjunt, l'aspecte que ofereix aquest gran centre de la urbs, no són

dues les places que ara resulten, sinó sis, o si no compteu-les: les dues que sembla que volen resoldre el magne problema de la quadratura del cercle, i, demés, les quatre places següents, cada una de les quals té caràcter ben propi i distingit: la de l'Hotel Colón, la de l'Eldorado, la dels Bancs i la dels Círcols.

Qui vulgui tornar a veure d'un cop d'ull l'antiga (relativament antiga) Plaça de Catalunya, haurà de fer-ho per mitjà d'un aparell qualsevol que s'enlairi al bell mig de la plaça dels gegants.

D'estudiar-se bé i oportunament el projecte definitiu de la Plaça de Catalunya, amb sentit artístic i amb sentit comú per parts iguals, s'hauria partit, entre altres supòsits, de dos ben capitals: la creu d'aspa arterial que unís les dos riuades de peons que transiten creuant-la (de la Rambla de Catalunya al Portal de l'Àngel i del Passeig de Gràcia a la *Rambla de Barcelona*), i la visió des-embarrassada i de conjunt de tota la superba plaça.

Res de recint fortificat com ara resulta la secció central que hem anomenat Plaça dels Gegants. Res de solucions de continuïtat en el centre dinàmic de Barcelona i àdhuc de Catalunya.

Res d'entrebancs que puguin destorbar la seva intensa vida cada dia major i, dintre pocs anys (i no cal oficiar de profeta per dir-ho), apoplèctica...

No hi ha hagut cap encert en el projecte que s'està ultimant (a pas de tortuga)? Sí; cal noblement confessar-ho. La distribució, en part, de les xarxes tramviàries.

L'amplada de les voreres, que en construir-se va escandalitzar a tothom, inclús el cronista, i ara resulta ben trobada. És un esplai i una comoditat pel públic... allí on o hi ha bars que la usdefruitin.

La utilització del pacífic carrer de Vergara per estació de tramvies.

La mateixa rodona del mig, salvant el que hem dit abans, és, relativament, un bon encert. Calia al centre de la ciutat, que no té parcs interiors, un lloc de descans i d'esbarjo, un recer de refugi i tranquil·litat.

Té, ara, la Plaça de Catalunya superbes perspectives laterals: Passeig de Gràcia i Portal de l'Àngel; Rambla de Catalunya i *Rambla de Barcelona*. Carrer de Fontanella i Carrer de Pelayo; Ronda de la Universitat i Ronda de Sant Pere.

Donat el fet dels gegants i altres obres complementàries, l'ús esplèndid àdhuc del marbre polit, és un altre encert a apuntar en descàrrec dels grans pecats allí comesos. Tot és poc pel lloc únic, grandiosos, insuperable, de la nostra estimadíssima urbs, de la gran metròpoli mediterrània.

El dia que els catorze gegants de pedra portin sobre les seves gegantines espatlles catorze estàtues dels catorze homes representatius de Catalunya, quedaran redimits de tota pena — almenys per la meua part — els autors de l'actual facècia.

C.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Descobertes interessants a Sichem

La campanya d'excavacions organitzades a Sichem, antiga capital cananea i israelita, per tal de continuar l'obra començada en 1913, acaba de finir. Els treballs, dirigits pel professor Ernest Sellin, de la Universitat de Berlín, assistit del professor Bohl, de la Universitat de Groningen, del professor Prashinker, de la Universitat de Praga; del doctor Welster, de l'Institut Alemany d'Arqueologia; i del senyor Johannes, arquitecte, han obtingut el més gran succés.

El corresponsal del *Times* a Jerusalem, envia al seu periòdic, amb motiu d'una conferència que el professor Sellin acaba de donar en la dita ciutat, detalls molt interessants sobre el resultat dels treballs empressos a Sichem.

Les excavacions de Sichem han permès descobrir en aquella ciutat, antic santuari palestinià, esmentat en els jeroglífics egipcis del segle dinovè a. de J., i a les tauletes de Ted el Amarna, diversos tresors. D'aquella ciutat on Abraham va construir el seu altar; on Jacob va enterrar els seus ídols; on es situà la tomba de Josep o l'escena de la història d'Abimelec, fill de Jerutbol, és col·locada, subsisteixen parets, dues portes, qui són les més amples trobades fins ara a Palestina, torres diverses, sales i vestíbuls. El palau que també ha estat tret a la llum, i que degué ésser construït abans de Jesucrist, mostro una immensa sala i una gran galeria, amb la base de nou columnes.

Entre els altres edificis descoberts es troben els fonaments del temple Baol-berith, esmentat en el Llibre dels Jutges, bastiment quadrat, ornat de pòrtics; tres columnes són situades a cada banda i s'hi veu el sòcol de l'estàtua d'un ídol, probablement antropomorf però que no ha pogut ésser retrobat i que fou, sens dubte, destruït en els segles passats.

Quatre capes d'edificis són superposades; les darreres són obra dels hellens o dels samaritans. Es veu, igualment, un palau jueu de l'època del rei Jeroboam o d'un període més antic.

La més antiga i més important de les ruïnes és un temple del període cananeu. L'edifici és un monument amb columnes, amb un emplaçament reservat per a l'ídol. Estava situat sobre una vasta terrassa elevada artificialment, igualment que tres petits edificis, menes de capelles, destinades, sense cap dubte, a déus inferiors o a deesses. És aquesta sens dubte la "Casa de Milo", de la qual parla el Llibre dels Jutges.

Hi ha a cada edifici una separació netament indicada entre les capes de ciutats inferiors i superiors. El temple, igualment que el palau i la ciutadella, foren saquejats en els temps antics, i no contenen, per consegüent, sinó pocs objectes interessants, però el descobriment és per ell molt important.

La ciutat inferior és molt rica en objectes de vàlua. S'hi han trobat dos petits altars, sobre els quals es cremava l'encens, qui daten de l'època jueva; fragments d'un esplèndid collar d'or, representacions de la deessa Astarté; escarabats, vasos d'alabastre, armes de bronze, algunes molt belles obres de poder. La troballa més notable, però, és la de les dues tauletes multifformes, qui daten del període de Tel el Amarna o d'una mica més tard, però anteriors al 120 abans de Jesucrist, qui contenen una lletra privada i noms de persones. Els noms i les inscripcions són rars a Palestina, i així s'espera que aqueixes tauletes, quan hauran pogut ésser llegides, llançaran una llum nova sobre el període de l'establiment dels fills d'Israel a la terra promesa.

Diuen, per altra banda, que les excavacions organitzades a Beisan, per la Universitat de Filadèlfia i dirigit pel senyor Alan Rove, han continuat el 21 d'agost en condicions favorables.

Han permès de treure a llum cert nombre d'objectes interessants, els quals confirmen la idea que d'ençà dels segles xv i xiv abans de Jesucrist existien relacions entre Palestina i els altres centres mediterranis, especialment entre Grècia i Creta.

La conspiració del silenci

A un humil poblet de la Bretanya francesa, Douarnenez, acaba de tenir lloc un simpàtic i popular homenatge al que s'ha anomenat el nou Hipòcrates de la Medicina pels seus grans descobriments i la seva ciència de curar. Doncs bé; la premsa de gran informació, tota ella en mans de jueus o de masons, no ha dit una sola paraula d'aquest fervorós acte de cultura científica i de gratitud humanitària. Sabeu per què?

Laënnec era, com tot bretó de bona mena, profundament i palesament catòlic.

Com Pasteur, a qui cap elogi no escau bé, Laënnec era, demés, un catòlic pràctic, fervorós. Aquest *peccat* no el perdonen mai els nostres adversaris, i d'aquí la conspiració del silenci dels grans rotatius mundials entorn de Laënnec.

Aquesta arma del *silenci*, que tan eficaçment ma-

negen els sectaris contra les eminències catòliques, va aparellada amb la del *bombo*, que toquen fins a rebentar-lo en obsequi dels seus homes.

Els fruits d'aquesta doble i correlativa tàctica sectària són doblats també: impedir la formació de prestigis dins el camp catòlic, i fer-los en el seu camp tant si hi ha pasta com no.

Sobre aquest punt tan delicat tenim els catòlics molt sàvies i autoritzades instruccions que no sempre sabem tenir en compte.

En general, no és lícit de contribuir a dar fama als enemics del nom cristià, per eminents que siguin; i és de sentit comú que ens convé de tributar als nostres homes de vàlua els honors que es mereixen... i un xic més si convé.

De l'enemic, el consell i l'exemple.

A. Z.

L'ACTUACIÓ DELS SECTARIS

La tasca dels protestants

Per les ciutats de l'Amèrica del Sud sovint es pot contemplar l'espectacle del repartiment de Bibles i exemplars de revistes protestants, editades singularment a Buenos Aires, i a les cobertes hi ha un segell sollicitant articles i anuncis.

Aquest fet, tan senzill segons sembla a simple vista, és el principi de la majoria dels conflictes de caràcter religiós que s'han suscitat sovint en alguns indrets de les Repúbliques americanes.

Es l'obra de pertorbació que algunes sectes protestants s'han imposat per a servir millor el pare de les tenebres i de l'error, algunes d'elles en connexió amb les sectes maçòniques, encara que no ho sembli.

Si els adventistes, els quals principalment reparteixen amb profusió les publicacions alludides, tinguessin la intenció de fer obra agradable a Déu, per què no romanen al seu país, car als Estats Units existeixen seixanta milions d'ànimes que no són catòliques ni protestants, per manca de baptisme i d'ensenyança cristiana?

L'Església Catòlica ens ensenya el que hem de creure i practicar per servir a Nostre Senyor Jesucrist; els adventistes atrauen les gents senzilles, per pervertir-les, arrencant-les de l'Església de Déu, ensenyant-les doctrines falses, fent-les creure que la Bíblia és l'única norma de fe. Els catòlics creiem que les ensenyances de Jesucrist han de ser apreses no solament per la doctrina escrita en la Bíblia, sinó també per la tradició o ensenyança de l'Església, i Sant Pau afirmava que la fe ve per l'audició i obliga als cristians a guardar les tradicions apreses per la paraula o sigui per la predicació. Els protestants s'entesten que cada u pot donar la interpretació que vulgui a la paraula escrita en la Bíblia, sense tenir en compte que el mateix Evangeli és fruit de la tradició o ensenyança de l'Església, i ha existit aquesta més de mig segle sense Evangelis, que foren escrits basant-se en la tradició o ensenyança de l'Església.

Els catòlics nordamericans instruïts que veuen com es fa la propaganda protestant a l'Amèrica del Sud anomenen aquests propagandistes "venedors de Bibles protestants", però la propaganda s'efectua entre la classe no il·lustrada, tergiversant les paraules i els textos, donant-los una interpretació capriciosa, segons convingui a llurs interessos i propagandes, i entre la multitud de curiosos senzills troben el camp abonat, perquè els errors no poden ser refutats, i els catequitzes a la seva manera fent-los perdre llur fe.

A part del que diem, succeeix el que ha de succeir. En molts pobles que han viscut anys i segles tranquils, sense pertorbacions de cap mena en el sagrari de les consciències, s'hi ha establert alguna *capella* protestant, i al cap de poc temps han començat les rivalitats, les burles, que han donat lloc a lluites que ningú no desitjava, pervertint la vertadera obra de Déu, sembrant el dubte entre les classes humils, por-

tant a cap una obra desmoralitzadora, pertorbadora, que de vegades costa sang.

Es l'obra del dimoni. Sembrar el dubte primer, intranquillitzar els esperits més tard, fer perdre les creences religioses inculcades pels nostres pares, fer-nos-en renegar i portar-nos, per fi, a la lluita entre germans.

Les sectes protestants poden enorgullir-se, en gran part, d'haver deixat lliure el camp a les sectes maçòniques de Mèxic, per portar la intranquillitat en aquella República, tan fàcil a les revoltes, tan mancada de pau i tranquil·litat i d'escoles que els sectaris han fet tancar, obeint les ordres dels que manen des de l'ombra.

Els temples protestants no solament no fan cap falta on existeixen temples catòlics, sinó que són un perill constant, per les raons apuntades més amunt, i que l'experiència ens ha demostrat que són certes les nostres afirmacions.

Si als protestants els moguéssim el vertader amor a Crist, no anirien a intranquillitzar els pobles on s'ensenyava l'Evangeli vertader, sinó que practicarien la seva missió entre els milions d'ànimes que en llur propi país no tenen ni practiquen cap religió, però, per a millor intelligència dels catòlics, hem de fer notar que l'objecte principal dels protestants, com el de totes les sectes secretes i no secretes, és el de combatre l'Església Catòlica, fins a fer-la desaparèixer dels pobles i de tot el món.

Cal fer algunes salvetats, car reconeixem que entre les diverses ramificacions protestants, figuren en llurs rengleres homes de bona fe, alguns il·lustrats, però no del tot per a poder arribar a comprendre les veritats del Catolicisme i a donar-se compte dels errors de les sectes a què pertanyen, i prova la bona fe de molts dels alludits que són els primers que condemnen l'obra pertorbadora dels sectaris fanàtics.

Mr. Churchill, oficial protestant americà de la Carnegie Foundation, institució protestant per a obres d'educació i filantropia, en retornar ara fa poc als Estats Units d'un viatge per l'Amèrica del Sud, en arribar a Washington, digué: "Tots els evangelistes han d'anar-se'n immediatament de l'Amèrica del Sud, perquè fan més mal que bé a la religió".

I així és. On no es coneixien els conflictes de caràcter religiós, ara es coneixen gràcies a les activitats desplegades, d'un temps ençà, per les sectes protestants, al davant de totes les quals va la missió d'adventistes del setè dia, en la tàctica de sembrar la mala llavor entre els humils i ignorants, als qui fàcilment treu els diners, per a reemborsar-se de les despeses que fa al principi on comença les seves tasques dissociadores.

Estiguem alerta, sempre, catòlics, i procurem contrarestar aquesta propaganda nefasta que és l'obra dels homes dolents al servei del diable.

LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

D'acció social

La Setmana Social de l'Havre

Bé o malament, hem procurat donar sempre idea de les Setmanes Socials celebrades. D'aquesta de l'Havre, que acaba de tenir lloc en la dita industrial ciutat, un dels emporis mercantils de França, és difícilissim donar-ne compte en un setmanari modest com el nostre.

I a fe que s'ho mereix.

El tema era extremadament atractiu i d'insuperable actualitat: la *Vida Internacional*.

A les portes de Ginebra, en vespres de la transcendental Assemblea de la Societat de les Nacions, després de la pau de Locarno, la Setmana Social de l'Havre, amb aquest sol tema a estudiar i discutir, amb més de trenta lliçons a ell dedicades i a càrrec de l'élite social francesa, era una Setmana verament extraordinària, com cap altra de les que coneixem.

La realitat del seu desenrotllament ha superat totes les esperances.

Qui assistí a les seves sessions tornà encantat d'oïr-les i diu entusiasmat que les sessions plenàries tenien tota la majestat d'un arcòpag social en funcions de Concili.

El tema era rellescós...

Vives encara les passions arborades per la Gran Guerra, excitats fins un grau ardentíssim els nacionalismes aleshores reviscuts i en el Tractat de Versalles consagrats o maltractats, tota imprudència portava el perill de provocar conflictes greus i de fatals conseqüències.

La primera de les virtuts cardinals regnà sobirana en tots els actes setmaners i si alguna vegada els nostres bons germans de França es recordaven massa que eren francesos i respiraven per alguna de les cent ferides que encara ragen sang, prompte reaccionaven i es posaven a compàs...

No cal dir que el candentíssim tema de la Setmana Social de l'Havre fou tractat sota tots els seus aspectes i amb vistes a totes les seves aplicacions i derivacions, pròximes algunes i actuals la major part d'elles.

Fou la Setmana Social de l'Havre com una preparació concertada, com un pòrtic necessari, com un orient lluminosíssim, de l'Assemblea de Ginebra.

No sabem si intencionadament s'escollí el tema i amb tota cura el temps oportú per a estudiar-lo, però aqueixa oportunitat ressalta de tal manera, que bé pot considerar-se verament providencial.

La nota dominant, l'aspiració suprema, de l'Assemblea de l'Havre, fou la pau. No hi hagué una sola nota que discrepés.

L'ansia de pau batejava en tots els cors i floria en tots els llavis.

Com trobar la pau justa, com garantir-la, com establitzar-la, com fer-la fructificar per a tornar al món la tranquil·litat dins de l'ordre, que és l'essèn-

cia de la pau: heus aquí l'esperit de tots els setmaners i llur ardent desig.

L'Església sortí esplendent de glòria de la Setmana Social de l'Havre.

Com més s'endinsaven els estudis, i com més s'extremaven les crítiques, més resplendia l'obra eminentment pacificadora de l'Església de Crist. Bé pot ben dir-se que la Setmana Social de l'Havre ha estat des d'aquest punt de vista l'apoteosi de l'Església catòlica.

També ho fou de la teologia i de la filosofia nostres en tot el que es relaciona amb el Dret Internacional, (el *jus gentium* romà fins a cert punt), que ha de presidir les relacions entre els pobles perquè la pau no sofreixi eclipsis. És la justícia la salvaguarda de la pau i la justícia sols la coneix bé i la practica perfectament qui està sadollat de l'esperit cristià i segueix fidelment la doctrina catòlica.

Aquesta veritat quedà com fruit ubèrrim de la Setmana Social de l'Havre *ante faciem omni populorum*.

Ara bé. Quins han estat els homes que amb tanta de ciència i amb tant de seny han actuat a l'Havre?

Gosàriem a dir que començant pel Papa, que beneí i encoratjà paternalment i sapientíssimament l'Assemblea, tot l'alt i el mitjà patriciat sociològic europeu ha contribuït a aquest grandios èxit, no tan brillant, tot i essent-ho tantíssim, com fecund i transcendent.

No podem citar noms. Els lectors que se'ls saben de memòria poden arregar-los aquí i lloar-los coralment, que bé s'ho mereixen; i els que no, que ens dispensin l'omissió perquè els dits noms ocuparien un espai que ens manca.

Felicitem-nos tots d'aquest felicíssim esdeveniment social, i preguem ferventment a Déu que inspire als nostres homes socials el desig d'emular les glòries de la Setmana Social de l'Havre en aquesta nostra desventurada nació, que sembla que ha perdut àdhuc el pols de la vida social que anys enrera batejava fortament dins d'ella.

S.

Federació Catalana d'Estudiants Catòlics

Cursos de Llengües

Grec, a càrrec del Professor Dr. Carles Riba.

Llatí (elemental i superior), pel professor Mn. Llorenç Riber.

Anglès (elemental i superior), alemany, francès (superior), per professors nadius.

El nombre d'alumnes és limitat i el preu de la matrícula per tot el curs (15 d'octubre a 15 de maig) és de 50 ptes.

Les inscripcions han de fer-se a l'estatge de la Federació: Cameros, 3, pral. (Acció Popular), de 7 a 8 del vespre.

Els atemptats contra l'honestedat

S'ha declarat públicament que han augmentat extraordinàriament els processos per atemptats contra l'honestedat.

No ens estranya aquesta afirmació. Què té d'estrany que estiguin exacerbades les passions abjectes en uns temps que els homes flecten els genolls davant la ídola grollera i immunda de la sensualitat? La matèria innoble ha aconseguit encadenar l'ànima de la joventut. Són pocs els joves que porten una vibració dintre.

En tots els ordres de la vida exerceix un gran predomini la sensualitat. Quines són les obres més llegides? Aquelles que afalaguen les passions dels homes. És endebades que els poetes facin vibrar la seva lira, perquè els seus planys es perdran com un plany en mig del desert.

Gairebé no es llegeixen aquelles obres delicades i espirituals que ens allunyen de la pols de la terra. Quines són les cançons que obtenen més d'èxit? i aconsegueixen fàcilment de popularitzar-se? Les més trivials i vulgars. La cançó pobra i mesquina que canten les cobejadores la sentiren cantar per carrers i places. En canvi el poble ha oblidat les cançons populars en les entranyes de les quals batega la nostra ànima.

La cançó popular és bella i innocent. Quan floreix en els nostres llavis, plana damunt el nostre esperit la pau i la quietud de les muntanyes. Els pobles que no canten són els que no tenen espiritualitat, car música i esperit són una mateixa cosa. La cançó popular és perfumada com el romaní de les muntanyes. Ella ens fa evocar els pastors que atalaien els ramats dins la quietud dels prats solitaris; les petites ermites penjades com un niu dalt del cim; les barques oloroses que solquen el mar inquiet, portant sota la blancor de les veles ti-vantes un príncep gentil, i les muntanyes que s'adormen sota el brill de les estrelles...

Aquestes cançons, que són el nostre més preat tresor, no plauen a la nostra gent.

Dels atemptats que es cometen contra l'honestedat, en són responsables la majoria de les nostres donzelles. Ara desoeixen la veu del Sant Pare i la dels Prelats, però ja els arribarà el dia de les grans responsabilitats!

Si poseu arran de llavi d'un home famolenc una fruita sucosa, què té d'estrany que hi clavi la dent? És que les nostres donzelles, parlem en general, saben presentar-se honestament davant els ulls de la joventut exaltada? Hem de confessar que no. L'home materialitzat podrà cobejar una dona pura i espiritual, però tingueu la seguretat que quan es trobarà al seu davant no s'atrevirà a mostrar-li les sutzures que porta dins l'esperit. Més d'una vegada un home imbur ha obert els ulls a la raó per la influència d'una dona espiritual. Una donzella que porta encesa al pit la flama de l'honestedat, tothom la respecta. Però si es presenten nues de pit i de braços, és natural que en comptes d'aquietar les passions les exacerbïn. A

una fera no li deixen pas flairar l'olor excitant de la sang.

Ningú no pot negar que l'arma que esgrimeixen la majoria de les donzelles és la coqueteria. Les coses que no s'atreveixen a dir amb els llavis, les diuen amb els ulls. Quines són les preocupacions de les nostres donzelles? Fer goig i agradar als altres. Veieu donzelles de divuit anys amb les galtes i els llavis pintats com una dona mundana. No és més escaient la frescor de la joventut que no pas l'engany i l'artifici? Hom diria que han perdut el seny i la raó. Per què, objectarà algú, no s'imposen les mares i obliguen llurs filles a vestir honestament? Però, és que no sabeu que avui moltes mares vesteixen tan deshonestament com llurs filles? Moltes de vegades no podeu distingir quina és la mare i quina és la filla. Veieu senyores que porten les faldilles curtes fins els genolls i vestits sense mànegues.

Com poden aquestes mares obcecades esbrossar a llurs filles el camí dreturer, si elles han perdut també el seny? I quina pena fan aquestes dames que fan esforços titànics per tal que el món no s'adoni que porten damunt l'espatlla el pes feixuc d'una llarga corrua d'anys! Qualsevol creuria que ésser vell és un delict. Els cabells blancs causen horror a les dames, i, no obstant, els que tenen més autoritat són aquells que ens parlen portant damunt el cap la neu dels anys. Ésser vell vol dir que s'ha lluitat i s'ha vençut. Els vells han hagut de superar molts obstacles i coneixen més que els joves les fiblades del dolor i dels desenganys.

Les dames frívoles s'enutgen si blasmen llurs defectes, però no podem restar indiferents davant llur actitud poc cristiana.

Hem de fer tots un esforç per aturar l'onada de lascívia que s'estén per tota la terra. Senyor! quins estralls més horribles causen a la humanitat les passions abjectes que entenebreixen els nostres ulls! Esgratinyeu una mica i en el fons de totes les desviacions morals trobareu el monstre de la lascívia.

Estem en uns temps que es practica obertament la poligàmia. Tenir una amiga és una cosa que dona bon to. Trobariem més d'un senyor respectable la vida privada del qual és plena de tenebres. En públic tothom és honrat. Mentre existeixi un dualisme entre l'home moral i l'home intel·lectual, és impossible d'espiritualitzar la societat. El que més m'interessa dels homes és llur vida íntima. És molt fàcil de lloar en públic la virtut, i en la vida privada escarnir-la.

No hem d'oblidar mai, per grans que siguin els perills que ens volten i per fortes que siguin les passions que tempestegen el nostre pit, que si ens perdem és perquè volem. No existeix cap llei oculta que regeixi la vida de l'home. No podem admetre de cap manera el fatalisme. Si Déu castiga l'home prevaricador, és perquè té llibertat i voluntat per apartar-se del camí del mal. Certa-

ment que l'home que vol alliberar-se de la lascívia ha de viure constantment amb l'arma al braç com el soldat que es troba davant un enemic formidable; però tinguem sempre en compte que Déu no abandona mai els que volen salvar-se.

Si vivim submergits dins les aigües de la lascí-

via, és perquè volem. Déu ha donat ales al nostre esperit perquè es pogués allunyar de les impureses de la vida. Si xipollegem dins d'aquelles aigües és perquè ens plau més el fang que la llum.

J. CIVERA I SORMANI

L'ombra del Cardenal Mercier

Una visita a Saint-Rombaud

Anvers, amb tots els seus atractius de ciutat moderna i amb totes les belles notes de ciutat medieval; amb aquell port de l'Escalda ple de vida i de moviment i amb aquella catedral de set naus, rublerta de relíquies de la fe i de l'art (santuari artístic presidit per la divina Assumpta del diví Rubens), no ha pogut esborrar del nostre cervell un nom que ens obsessiona i ens atreu: Malines.

Aquesta vila pacífica, respirant pau i abundor, com totes les d'aquest delitós país flamenc, era per al nostre esperit una veu que ens cridava, un atractiu singularíssim. I no per la seva gran plaça, ni pel seu esplèndid Hotel de Ville, ni per tantes joies gòtiques i barroques com tanca, sinó per haver estat escenari i tomba d'un dels grans homes del Catolicisme dels nostres dies, l'altíssim Cardenal Mercier. Dir Malines és dir el nom de Sa Eminència; és dir d'una vida fructuosa com poques per a la ciència i per a la fe, és dir esperit patriòtic i serè, és dir reconstitució de la Universitat de Lovaina, és dir contribució al renaixement escolàstic en filosofia.

En mig d'aquesta ciutat de caient agradós i de repòs provincial, l'ombra del gran Mercier tot ho emplena. I els bons belgues, amb els ulls espurnejants d'orgull, de joia i de melangia, us mostren al palau on Sa Eminència estigué arrestat durant la dominació alemanya, el púlpit d'on es va adreçar al món la famosa pastoral del Nadal de 1914, i el camí de Lovaina (Leuven, com diuen ací amb aquella dolça llengua *flamande*) per on el Cardenal anava i tornava d'aquella institució de cultura dels seus amors.

Darrerament entreu a Saint-Rombaud, aquesta meravella gòtica tan maltractada per la invasió teutona, aquesta catedral-llanterna (com quasi totes les de Bèlgica) i admireu els Van Dyck i altres obres d'escola flamenca, per a fer cap tot seguit a l'altar major davall la graderia de marbre del qual es tanquen les despulles del gran Cardenal, fent costat a les d'altres catorze metropolitans belgues que allí esperen la resurrecció de la carn.

Allí l'ombra del gran bisbe sembla pendre cos, sembla animar novament aquella figura senyorívola i elegant, sembla projectar nova llum en aquells ulls tot esperit, i aixecant-se de la tomba soterrània sembla passar a ocupar altre cop aquell tron arquebisbal, senzill i ple de majestat, per adoctrinar un cop

més al seu poble i per encarnar d'una manera única el seny tradicional del catolicisme entre l'empenta i el garbuix de problemes dels temps moderns.

No, no ha mort el Cardenal Mercier. Aquelles despulles venerables serveixen només que per a donar relleu a la seva personalitat, cada cop més gran, serveixen sols per a fer més viva la memòria de la seva complexa i completa personalitat. Però, per damunt d'elles, l'esperit i l'obra del gran Pastor i home de ciència viuen i viuran creixent i ensenyant per molt de temps.

Els genolls es dobleguen, el pensament s'enlaira, i una curta i pobra oració puja amunt per l'ànima del bisbe il·lustre. Al costat de la porta que tanca el presbiteri, un rètol demana una petita contribució per aixecar el monument-tomba a les despulles venerables. Es ben cert que aquest gran poble belga no tindria necessitat de col·laboradors per aixecar al seu Pastor el monument que es mereix; però l'esperit ample i generós d'aquest país vol que els amics d'arreu (potser sense excloure'n els alemanys i tot, el record dels quals és ací, a Saint-Rombaud mateix, tan viu) participin de l'honra de la col·laboració, ja que, tot i essent un alt patriota l'homenatjat, no deixen de reconèixer que la part més eminent pertany al món catòlic sencer. I jo, abrogant-me tot l'esperit de nostra CATALUNYA SOCIAL, faig una modesta ofrena econòmica a la memòria de l'home a qui tantes ofrenes d'esperit s'han fet.

* * *

Quan sortim de la Catedral és ja un xic cap al tard d'un d'aquests dies grisos i plujosos de les terres del Nord que tan tristos resulten per a nosaltres, els homes del meridià. Però el nostre esperit, enlluernat per l'ombra de l'home inoblidable, entusiasmat un cop més per la seva obra, no s'adona de res al seu voltant; no el torba ni el moviment del públic, ni aquests meravellosos monuments de pedra que de tant en tant es troben en aquesta ciutat arquebisbal florida i estratificada en plena edat mitjana. El córrer del tren entre la verda terra belga i el brogit immens de la plaça de l'Estació del Nord, de Brusselles, seran potser necessaris per a fer-nos tornar a la vida de gran metròpoli que, vulguis no vulguis, hem d'anar vivint.

JOSEP M. GICH

Malines, setembre de 1926.

Campanya contra l'espiritisme

IX

Experiments i fenòmens espiritistes

El més important de la secta espiritista, són sens dubte els fenòmens i els experiments. Deixant a part algun fenomen que té explicació diabòlica, i que és tot aquell que naturalment no pot explicar-se i no hi intervé la trampa o l'engany, tota la resta, que és molt i d'efecte, té causa natural: uns dels fenòmens i experiments depenen de la suggestió, hipnotisme i magnetisme; altres són deguts a la preparació del frau i revestits d'aspecte teatral. No volem pas descriure un per un tots els anomenats experiments espiritistes, puix és tasca pròpia d'un tractat de neuropatologia i no d'uns articles de combat com són els presents. El nostre desig és mostrar com els més cèlebres experiments i que més fama han dat a l'espiritisme, no són més que fenòmens vulgaríssims, molt coneguts per la ciència actual, i també que en tota experimentació espiritista juga un principal paper l'engany preparat a gratient. Creiem, però, necessari citar la varietat de fenòmens i classificar-los segons llurs naturalesa. Els fenòmens i experiments espiritistes es divideixen en

I. — *Fenòmens materials* que fan referència a objectes, a la calor, la llum, etc., i estan subdividits així:

a) *Cops* donats damunt de mobles, parets, o als assistents a l'experimentació.

a) *Raptes i sorolls*.

c) *Moviments* d'objectes sense contacte que expliqui la seva traslació i s'anomenen moviments de *telequinèsia* sense contacte i de *paraquinèsia* amb contacte insuficient.

d) *Aportacions*. Aparició d'objectes sense que ningú els hagi dut.

e) *Penetrabilitat*. Pas de la matèria dins la matèria.

f) *Fenòmens visuals*, subdividits en

1. Visions del fluid òdic.

2. Llums amorfs.

3. Formes amb llum o amb penombra.

4. Materialització d'una forma humana amb llum o sense.

g) *Fenòmens que deixen estigmes permanents*.

1. Impressions.

2. Emmotllaments.

3. Dibuxos.

h) *Canvis* de pes, d'objectes o de persones.

i) *Canvis de temperatura*, fred o calor, combustions espontànies.

j) *Bufs* quasi sempre freds.

II. — *Fenòmens intellectuals*, que exposen un pensament.

a) *Tiptologia*. Cop de peu d'una taula en la qual es recolzen les mans.

b) *Gramatologia*. Frases confegides.

c) *Escriptura automàtica*. *Immediata* quan s'escriu sense instrument; *mediata* quan s'usa instrument.

d) *Escriptura directa*. A la vista dels assistents.

e) *Encarnacions*, en què el subjecte parla en nom d'un altre ésser que el *posseeix*.

f) *Veus directes*. Les paraules semblen eixir d'altres éssers que no són pas cap dels assistents a l'experimentació.

g) *Fenòmens telepàtics*, en què el subjecte està influït per un agent llunyà.

h) *Fenòmens telestèsics*. Sentir impressions a distància.

i) *Clarividència*. Veure a través de cossos opacs.

Provarem d'analitzar els més corrents d'aquests experiments, que són els que produeixen en les multituds més efecte i convenciment.

Els *cops*, que formen l'experiència de la *tiptologia*, són dats damunt d'una taula, a terra, a les parets, etc. L'escriptor espiritista Maxwell ens explica com succeeix això: *He obtingut cops en plena llum... el contacte de les mans no és pas necessari per a l'obtenció dels cops... en general, el tipus ordinari d'aquests fenòmens és un cop sec, de variada intensitat i recorda la tonalitat d'una campana elèctrica, almenys damunt la taula; però les variacions són molt nombroses. Cada individualitat personificada s'és manifestada per cops especials. Els cops produeixen una sensació de fatiga que fins és perceptible pels espectadors* (1).

Per a demostrar la producció del fet les explicacions són abundoses; tothom hi diu la seva sense explicar-ho degudament. És material o espiritual? Si és material la causa, les explicacions seran més o menys enginyoses, però tindran quelcom de lògiques encara que no siguin certes. Així és que s'ha volgut explicar la gènesi dels cops per l'acció muscular inconscient; per la teoria del polígon de Grasset; per la teoria dels dos centres de Richet, la teoria de Du Prel, de Janet, etc., mes totes són gratuïtes i infantils, cap d'elles no demostra la naturalesa material del fet. Si els *cops* són d'origen espiritual, per què divagar tant amb teories si és un esperit l'autor de tals fenòmens? Ni espiritistes, ni fisiòlegs no ens demostren la gènesi dels cops, els quals en canvi s'escapen molt bé dintre les allucinacions acústiques provocades per la suggestió mental.

Un altre fenomen efectista de la secta és el de les *aportacions*, o sigui l'aparició sobtada d'objectes que no existeixen entre els concurrents a l'experimentació. Són els fenòmens d'*aportació* els més freqüents en les sessions espiritistes i aquells en què el frau i l'enginy juguen el principal paper. Vegi's una mostra del que ens contem. El gran farsant comte de Sarak era un veritable especialista de les *aportacions*, i rebia al públic amb el pit cobert de plaques, condecoracions, etc. Operava vestit amb una túnica de seda oberta per davant i deia molt seriosament: *He de re-vestir-me per a cada un dels experiments amb roba el color de la qual s'harmonitzi amb les ondes i vibracions que en cada experiència utilitzi* (2).

Aquest cèlebre artista era un engalipaire consumat que tot el que feia aparèixer ho duia preparat abans. Tots els fenòmens d'*aportació* són plens d'engany i sempre s'han valgut de prestidigitadors per a fer-los pràctics en les sessions espiritistes. Nosaltres coneixem un senyor que està llogat a bon preu i que té feina fixa, per *aportar* en un centre espiritista de les afores de la nostra ciutat.

Un altre fenomen curiós i enlluernador són els *fenòmens lluminosos*, amb les visions de fluid òdic, formes que emeten llums o penombres, i les materialitzacions i fotografies. Respecte del fluid òdic la visió del qual proclama l'espiritisme, és una il·lusió òptica, puix el tal fluid no existeix enlloc. Les irradiacions lluminoses fan que el cos humà aparegui enterament lluminós i d'una gran transparència. No hi ha pas dubte que la part imaginativa exaltada fa veure moltes coses que no hi són, ultra que això d'irradiar llums és més expressió metafísica que realitat visible. Però res no hi ha més fàcil que el frau en aquestes experiències. Maxwell diu: *Els fenòmens lluminosos són molt còmodes per al frau; diversos sulfurs permeten d'imitar mans i altres formes* (3). Demés, per què aquestes experiències s'han de fer a les fosques i amb cortina que separa l'espectador del lloc de l'experiència, i altres preparatius que fan sospitosa la veracitat de l'experiment? Si fos cert que els esperits fessin tot això, no necessiten preparació de cap mena. Tota preparació de lloc, de mitjans, d'efectes, és pròpia del teatre, però no d'una escola que té la pretensió d'ésser científica i religiosa i que mana als esperits com si tal cosa. Recordi el lector l'escandalosa sessió de la cèlebre mèdium Valentina que actuava en els experiments del coronel De Rochas. Deien que la mèdium Valentina tenia la propietat d'emetre llums misteriosos; mes un jorn se li descobrí el frau, i es veié com Valentina movia els seus peus nus abans impregnats d'una substància fosforescent. I tots els casos que sabem d'irradiacions lluminoses són com aquest; i en la producció d'aquest fenomen, en el qual fins ara no s'ha trobat més origen que el frau, queda ben mal parat l'espiritisme. I parlem breument de les *materialitzacions*. La *materialització* és que l'esperit evocat pel mèdium pren forma material i pot ésser vist i tocat i per tant fotografiat. La *materialització* és l'efecte més teatral de l'espiritisme. La forma corpòrea d'un esperit sols pot fer-se per un poder i voler de Déu, com són les aparicions dels sants, de la Verge, etc., però com que Déu no és servidor de l'home, no ha d'obeir al manament d'un mèdium per a fer aparèixer un esperit amb forma corpòrea. Això seria una pretensió ridícula i irreverent dels partidaris de l'espiritisme. Avui ja sabem que en els experiments de materialització el frau està comprovat palesament. El mèdium Carles Eldred era especialitzat en aqueix ram i en les seves sessions hi havia dies que materialitzava deu esperits, i està clar, el nombre de crèduls i adeptes creixia a l'entorn seu, però vet ací que el Dr. Wallace, en 5 de març de 1900, va tenir la sort de descobrir que el mèdium Carles Eldred era fraudulent en les seves experimentacions: efectivament examinada la poltrona amb què actuava el mèdium, es veié al darrera un forat de clau molt fons i amagat... i en una sessió es trobà *al petit armari ple d'articles necessaris per a simular formes espiritistes. S'hi trobà un cap de malla amb una careta de color de carn; sis peces de seda blanca de Xina, d'uns tretze metres de llargada; dues peces de roba fina de color negre que emprava per a les desmaterialitzacions i tres barbes de forma diferent; dues perruques, una blanca i l'altra grisa; una mena de carcassa de metall que es podia estendre en totes direccions i que coberta de tela podia representar la forma humana; una lampareta elèctrica amb quatre metres de fil que perme-*

tia al mèdium produir llum en l'interior del gabinet quan ell era fora; flascons d'essències, agulles, etcètera, etc. (4).

DR. SERRA DE MARTÍNEZ

(Continuarà).

- (1) Maxwell, *Les Phénomènes Psychiques*, p. 67.
- (2) *Echo du Merveilleux*, p. 441-461. *Annales des Sciences Physiques*, p. 21.
- (3) *Echo de Merveilleux*, p. 118-127.
- (4) *Annales des Sciences Physiques*, 1905, p. 558; 1906, p. 184 y *L'Echo du Merveilleux*, 1905, p. 292, 1906, p. 73-124.

L'Estatut de la Premsa

El nostre estimat col·lega *Diario de Barcelona* ha publicat un article molt interessant i ple de seny sobre l'anunciat Estatut de la Premsa. Ens plau que demani la llibertat, condicionada, naturalment, de la premsa.

Els periòdics esquerrans volen fer creure al poble que la premsa catòlica és partidària del manteniment de la prèvia censura. Això no és cert. Podrà existir algun diari prehistòric que s'entusiasmi amb aquests procediments, però nosaltres som partidaris de la llibertat.

Si la censura fos integral i harmònica, això és, si abracés totes les qüestions censurables en gradació proporcional a la seva importància, diu l'alludit diari, ens resignariem bonament a un règim permanent de censura.

Però ara la censura és exclusivament política.

Es poden defensar impunement les doctrines més absurdes i els sectaris no troben cap obstacle per a divulgar llur ideari.

Ho hem dit d'aquestes planes estant i ho tornem a repetir: és sensible que hi hagi llibertat per al mal, i en canvi no es pugui fer cap al·lusió política. Al capdavall una estridència política pot significar un ideal, equivocat si voleu, però un ideal.

A la parada de llibres vells de la Rambla de Santa Mònica es venen llibres que maten l'espiritualitat de la joventut. Llegiu el títol de les obres exposades i veureu que quasi totes o bé fan l'apologia de l'anarquia, que és la negació de la família i de la pàtria, o bé exacerben les passions més abjectes. Allí trobareu els llibres més pornogràfics que s'han escrit. Les diatribes més horribles contra el matrimoni i la família són venudes impunement. Trobareu també la majoria de les obres filosòfiques que combaten el catolicisme. Llibres negant, per exemple, l'existència de Jesucrist i els principis fonamentals del cristianisme.

En canvi, entre mig d'aquells llibres infectes n'hi poseu un que es refereixi a fets polítics, que al capdavall són fets opinables, i veureu com de seguida és retirat de la venda.

No és mil vegades més funest un llibre pornogràfic, que no pas els desfogaments inofensius d'un escriptor que exposa una ideologia contrària al règim imperant?

Aquesta condescendència ens ha fet molt de mal.

Som partidaris, repetim, de la llibertat de la premsa, però almenys, si es vol mantenir la prèvia censura, que també sofreixin les seves conseqüències els que posen la ploma al servei de les passions abjectes.

D'ací i d'allà

Ara els obrers que piquen les pedres de les columnes de cinc pisos de la plaça de Catalunya i els que construeixen la famosa cascada, que quan sigui acabada serà un dels abeuradors més artístics del món, s'amaguen sota amples veles de sac.

Els maliciosos diuen que ho fan perquè es donen vergonya de fer tants disbarats davant la gent que els contempla.

Creiem que és una altra la raó. Aquelles veles ens fan recordar les barraques on venen bunyols. Per això estan en caràcter.

Es clar que encara no es pot dir res, perquè les obres les han fet i desfet un centenar de vegades. Aneu a saber si a l'últim el senyor Nebot es donarà un cop al front i exclamarà com Arquímedes: Eureka!

No cal desesperar-se. Tinguem paciència. Amb temps i palla maduren les nespres. Qui sap si dintre trenta o quaranta anys haurà aconseguit el nostre magnífic Ajuntament urbanitzar la plaça de Catalunya.

Ara, però, ja podem dir, imitant el poeta:

La nostra plaça és la plaça més bella
de totes les places que es fan i es desfan.

L'oficina comercial soviètica està fent negociacions comercials amb França.

I el comunisme?

Per ara bo, gràcies.

Diu un diari que han reaparegut tribus de gitanos a l'illa coneguda per "Convent dels gossos" que els Ajuntaments populars dedicaven al grup escolar denominat "Ramon Lull".

Faran molt mal fet els guàrdies urbans de foragitar d'allí les dites tribus.

Si no en treuen profit els infants pobres d'aquella barriada, almenys que se n'aprofitin els gitanos.

El senyor Nebot té grans projectes, però es veu que entre els seus companys troba grans dificultats per a portar-los a terme.

Es veu que el senyor Nebot quan agafa l'arrendada no es pot aturar.

La plaça de Catalunya li resulta petita.

Vol construir edificis monumentals que posin molt amunt el nom de Barcelona.

Cal confessar que mai no havíem tingut un regidor de tanta empena.

Amb uns quants regidors com el senyor Nebot s'acabarà la pedra de les pedreres i... els diners de la caixa municipal.

Ara és molt corrent anar a la barberia i en preguntar qui és l'últim, sentir una veu aflautada que us diu:

—Una servidora.

D'ençà que es varen inventar les màquines d'afaitar, que el negoci dels barbers anava molt malament.

Perquè us prenguessin el pèl havíeu de pagar i fer mitja hora de cua. I les barberies, naturalment, anaven esdevenint solitàries com les biblioteques dels casinos aristocràtics.

Però heus ací que la dona torna a fer guanyar diners als barbers.

Hi ha barber que es passa el dia afaitant clatells femenins.

Es el que deia un barber amic nostre:

—Què té d'estrany que les dones vesteixin tan lleugerament i siguin moltes d'elles tan coquetes, si ja no porten llana al clatell?

Un diari parla del dret constitucional i del respecte que els Estats moderns tenen a les Constitucions i als drets del ciutadà.

D'això sí que se'n diu perdre el temps.

Al Paral·lel s'ha estrenat una obra que ha fet molta forrolla. Ens referim a la "Dona verge".

Alguns crítics han dit que es tractava d'una obra forta. I per què és forta? Perquè desfilen per l'escena homes abjectes i dones mundanes.

Ompliu la pipa de tabac, aneu a visitar els cabarets i els cataus infectes, porteu a l'escena les misèries que heu vist i ja teniu una obra forta.

Els personatges de la dita obra diuen unes quantes vulgaritats, i el públic rugeix i s'entusiasma.

Segurament l'autor deu creure que ha dit coses noves i atrevides.

Santa innocència!

D'ençà que els ases bramen que els homes diuen heretgies.

L'alcalde ja fa dies que no s'ha mogut de Barcelona.

El que viatja força és el President de la Diputació. Aneu a veure'l i us diuen: és a Madrid. Torna de Madrid i l'endemà ja no el trobeu.

Va i ve amb una facilitat sorprenent.

El senyor Milà no és un President, sinó una llençadora.

Semblava que l'Ajuntament anava a resoldre el problema de la llum, i per ara tot segueix igual.

Passar de nit per certs carrers fa basarda.

Es llàstima que no hagin donat una empena a la il·luminació pública.

I tantes llumeneres que hi ha a l'Ajuntament.

El que passa

ESPANYA ENDINS

El cap del Govern, que tant enyora la idíl·lica pau de la llar i la seva tranquil·la benaurança, es veu complit, per raons polítiques indeclinables, a viatjar per totes les regions d'Espanya, que el reben triomfalment.

Com és natural, abunden en les ciutats que visita els banquets oficials i populars, i les recepcions polítiques aparatoses, que l'obliguen sovint a improvisar discursos on l'espontaneïtat, militar més que civil, resplendeix sobirana. D'aquí la seva importància.

No es tracten en ells temes de ciència política fonamental, ni tan solament d'entroncament històric. És la realitat del moment la que es reflecteix en aquests discursos, plens de frescor, xops de lleialtat, francs, sincers, com d'un soldat que complint amb els seus deures ja està en pau amb tothom i no depèn de ningú. Dues notes capitals que cal recollir ressalten en els discursos últims pronunciats pel cap del Directori: la continuació del Govern per uns quants anys més, fins que hagi portat a bon fi tot el seu programa, i la preterició (tal volta abandó) de la tan comentada Assemblea Nacional.

Les dues coses les trobem explicables i quasi concordants.

Per a governar patriarcalment bé pot dir-se que l'Assemblea és sobrera. Demés, que resulta molt difícil inventar un organisme d'aquesta mena no inspirant-lo en les antigues glorioses Corts dels regnes, províncies, principats i senyorius, que constitueixen la medulla de la història d'Espanya, o volent divorciar-lo de les Corts modernes que tots ens sabem de cor.

Ja pot descansar el senyor Ossorio i Gallardo de la campanya empresa per ell a fi d'endegar democràticament la desairada Assemblea nacional, i *La Epoca* i *El Debate* poden també penjar l'estilogràfica amb què pinten tant de paper fent calendaris polítics i empenyent la gent perquè es prepari a celebrar la invenció d'En Primo de Rivera i a pendre part activa en la campanya assembleïsta. Mes, ara per ara...

ESPANYA ENFORA

La vaga minaire anglesa que no han pogut resoldre ni el govern de Baldwin ni els *meneurs* dels organismes obrers en lluita, es va solucionant per ella

sola, per la força de la lògica dels fets, per aquella *vis medicatrix naturae* que opera en les malalties de l'ordre fisiològic, com en tota mena de malures dels ordres moral, polític i econòmic, directament o indirectament, afirmant o negant, reconstruint o destruint...

La vaga per sempre més famosa dels minaires anglesos pot donar-se per acabada. Els obrers tornen a les mines empesos per la fam.

Però és que el triomf dels patrons miners es deu a la fam dels obrers minaires?

No pot dir-se més exactament que les condicions de la producció carbonífera mundial no han permès una solució més humanitària?

Sabut és aquell odiós aforisme mercantil: "el negoci no té entranyes". Però és el negoci, no els negociants, encara que aquests s'aficionen massa de vegades a aquest *modus* del negoci. En el cas concret d'aquesta vaga els patrons, cal dir-ho, no s'han queixat pas que el govern anglès auxiliés llarg temps els vaguistes amb milionades d'or sortides en part dels patrons mateixos. I la prova que no hi ha hagut en els patrons la crueltat de què els socialistes els acusen, és que cap obrer anglès no els ha blasmat per això. És que el negoci del carbó avui dia no permet en la Gran Bretanya pujar jornals i minvar jornades. "I el negoci, es pot repetir, no té entranyes".

Ara bé. L'espectacle donat pels obrers anglesos en aquesta terrible prova ha estat admirable, però no així la tan ponderada solidaritat obrera internacional. Fora de Rússia, els quantiosos auxilis de la qual als vaguistes britànics tenien més de polítics que d'obreristes, pocs nuclis obrers s'han sacrificat pels seus companys anglesos, subjectes per tant de temps a una prova duríssima.

Les pèrdues sofertes per aquests i, de retruc, per tota l'economia anglesa, pugen a quantitats verament fantàstiques.

De les ensenyances que es desprenen d'aquest immens conflicte del treball, caldria parlar-ne detingudament. Sens dubte deixaran rastre secular en la vida de tots els organismes obrers del món, i els seus efectes es deixaran sentir de la mateixa manera. Tot fet contra natura, deia un cínic de molt talent i poc cor, *turura*, i la veritat és que no reïx mai. Nosaltres, per la nostra part, hem de dir que sentim de veres la tragèdia dels minaires anglesos, i que esperem del bon sentit britànic, palesament manifestat en aquest grandios conflicte, que trobarà un mitjà per a fer més suau i plaenta la vida dels que treballen en l'infern de les mines perquè la societat en què viuen morint-se frueixi d'una vida que ells sols co-neixen de vista i d'oïdes...

J.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Noticiari

ESPANYA

El nostre estimat amic i company de redacció Francesc Manich Illa, ha tingut la dissort de perdre una filla formosíssima que era l'alegria de la llar.

Certament que la mort deixa una gran tristesa en el nostre cor quan passa damunt la nostra llar amb la dalla occidora a la mà, però un bon cristià accepta resignadament els designis de Déu.

Com que el nostre amic és un bon cristià, cal esperar que haurà ja sentit en la seva ànima la dolçor de la resignació cristiana.

Trametem al nostre company i a la seva distingida família el nostre condol.

—En el passat mes de setembre la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha cobrat per imposicions la quantitat de 14.776.546 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi, terminis mensuals de pensió i capitals diferits reservats, 14.072.186 pessetes. Resulta, per tant, una diferència a favor de les imposicions de 704.360 pessetes.

A 30 de l'esmentat mes el saldo d'operacions de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis era de 247.848.463 pessetes, de les quals corresponen 209.912.059 a l'Estalvi a la Vista; 7.790.938 a l'Estalvi diferits i 30.145.466 a Segurs Socials.

En el mateix mes abonà 331 subsidis de maternitat d'import total 16.550 pessetes, concedits a les mares obreres que han acreditat trobar-se inscrites al Règim de Retirs Obrers i haver complert les altres clàusules que regulen la concessió del subsidi. Per pagaments de pensions de capitalització a favor d'obrers que compten ja 65 anys, la Caixa ha satisfet 16.496'71 ptes., i així mateix ha abonat 13.300 pessetes en concepte de 20 bonificacions extraordinàries de 350 pessetes cadascuna, i 15 de 400, concedides a 35 vells majors de 65 anys que, havent ja percebut l'import del seu compte de capitalització, han estat compresos en la repartició de la quantitat procedent del recàrrec per al Retir Obrer sobre les herències de cinquè grau i estranys.

—Les Assemblees de les Federacions Catòliques Agràries que ara es celebren, demostren els avenços que van fent en el terreny econòmic, i la part principal que pren l'Episcopat en aquestes Assemblees és una garantia de l'aspecte religiós que ofereixen. La Federació de Navarra, que acaba de reunir-se, és quelcom formidable. Ella sola val i pesa més que tot el partit socialista espanyol. Com el Govern no té això en consideració en atorgar grossa preferència als socialistes en la representació de l'obrerisme a Espanya?

—Enguany els pagesos hortans han sofert una general fallida en la collita de fruita. Els cuçs se l'han menjada tota.

—A Porriño (Galícia) han començat les obres d'un escorxador rural. Va, doncs, de veres aqueixa innovació, que portarà conseqüències molt importants en el mercat de carns, temps a venir.

—El marquès de Valdecilla, que és un pròcer de

debò, ha fet un altre llegat, de dos milloiss de pessetes. L'establiment afavorit és l'Hospital de Santander. Que no n'hi ha cap per aquí de marquès de Valdecilla?

—A l'estatge del Centre Social de Betlem, Tallers, 45, primer, començaren aquest dilluns, de vuit a dos quarts de deu del vespre, les classes gratuïtes per obrers, de llegir, escriure, gramàtica, aritmètica, etc.

De sis a dos quarts de vuit del vespre, continuen les classes, també gratuïtes, de solfeig, teoria i gimnàstica rítmica per a nois i noies, de vuit a nou del vespre; classes de solfeig, vocalització i conjunt per als joves i senyoretes que pertanyin a la secció de l'Orfeo.

Els qui desitgin inscriure's a algunes de les dites classes, poden fer-ho a lo secretaria del Centre tots els dies, de vuit a nou del vespre.

ESTRANGER

El partit catòlic belga acudirà als comicis municipals el dia 10 sense aquella unitat i aquell entusiasme necessaris per assolir l'èxit. S'esperen amb curiositat els resultats.

—La Lliga ianqui per encoratjar i protegir el geni. La primera mida presa és la de donar una sepultura decorosa als que moren pobres. Aqueixos, abans de morir, han protestat de l'acudit dient que valdria més que la Lliga els bestragués l'import de l'enterrament abans que es morin de fam. I tenen raó.

—A Bèlgica la vida s'encareix d'una manera persistent sense que serveixi de res el que fa el Govern per a evitar-ho.

—A Ginebra la Societat de Nacions aprovà una proposició en la qual es demana una cooperació internacional, ferma i decidida, per tal de normalitzar la vida econòmica en tot el món.

—No sempre hem d'ésser copistes dels francesos. Ara són ells els que ens copien. Fonamentant-se en el negoci de la Rifa, que és el més sanejat que per aquí corre, estan estudiant els mitjans per intentar-ho a França.

La nova és oficial, encara que sembli impossible.

—Els argentins, o millor dit les argentines, han acollit efusivament la Comissió de propagandistes, composta per la senyora Cuesta i la senyoreta Loygorry, enviada allí per l'Acció Catòlica de la Dona. El seu viatge és un èxit esclatant.

Les feministes estan d'enhorabona.

—El Govern ianqui prepara una altra reducció d'impostos. Els contribuents dels EE. UU. aviat cobriran en comptes de pagar.

—La difamació pel mitjà de la premsa, tan comú i tan impura a Espanya, és castigada severament a Alemanya. Una brometa de mala mena ha costat uns quants mesos de presó a un arquitecte i a un comerciant de Berlín.

—El Govern francès continua fent economies sense consideració a res ni a ningú. En el ram d'Herriot (instrucció pública laica) es coneix que els abusos, d'antic, eren molt grans. Encara que la suprimissin tota no faria el Govern francès més que un bé immens a França, víctima del laïcisme.

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Llenguatges.—Màquines de calcular, etc.

Exigi-hu l'adjunta marca registrada

XAROP PUIG

antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmàcies i centres d'específics.

preparat per Z. Puig. — RIPOLL

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Jarabe Osteógeno Genové

DE VENTA:
EN LA FARMACIA DEL AUTOR
Teléfono 2018 A.

RAMBLA DE LAS FLORES, 5
BARCELONA
y en las principales de España

Ja ha sortit el primer volum de

La Bíblia en Català

Comentada i traduïda dels textos originals
pels

MONJOS DE MONTSERRAT

EL GENESI

per Dom Bonaventura Ubach

— Preus de cada volum —

Paper japó	200 ptes.
Paper fil	60 »
Paper verjurat (amb relligadura)	30 »

Prospectes i subscripcions: MONESTIR DE MONTSERRAT

FRANQUEO CONCERTADO